

Scénář – Marta Neužilová – ZŠ Středokluky

Marta Neužilová se narodila v roce 1932 a ve svých 10 letech byla na pár měsíců uvězněna v Malé pevnosti v Terezíně. Takhle vzpomíná na svou statečnou maminku, odbojáčku z 2. světové války a na to, jak mamince při odboji pomáhala.

„Ti lidé v Praze nevěděli, co ty příbuzní a co je Terezín, no tak takhle psali motáky, psali dopisy, my jsme to vozili. Právě proto používala maminka jako nás děti, protože maminka už nosila židovskou hvězdu a nesměla se nikam hnout, tak nám ty dopisy zašila do kabátu nebo do tašky ňáký a my jsme jeli do Prahy s nima.

Můj bratr to vozil tohle všechny do těch Šancích, ty dopisy od těch jejich rodičů nebo manželek. No a tak dlouho to dělal, až ho chytli, no a za to jsme byli zavřeni, že jsme se zúčastňovali protistátní činnosti.“

Nic není náhoda. Jedna ze sousedek totiž bratra paní Neužilové udala. Vidala ho pravidelně, jak sedá na kolo, má ruksak na zádech a odjíždí.

„Moje maminka potom byla taky dána na Malou pevnost za protistátní činnost, ne za to, že je židovka. Moje maminka, kdyby nedělala tohleto, co jsme dělali, tak by možná žila, protože z míšeného manželství, i když otec už nebyl, tak jsme byli míšenci a ti byli chráněni.“

Martu i jejího bratra z vězení v Terezíně propustili. Maminku ale nacisté převezli do Osvětimi a už se nikdy nevrátila. Naposledy se viděli na nádraží, když nastupovala do vlaku.

„To šly takový menší skupinky z té pevnosti, to nebylo jako z ghetta, když šli tisícovky. To byli vždycky ty politický vězni, který odváželi na smrt vlastně. Byli všichni v černým a měli každý bílej pytlíček přes záda. No a já jsem maminku, nebo nepoznávala jsem nikoho, až najednou slyším Martino! Maminka mi říkala Martino, šla jako poslední, pak přiběhl i bratr i oba dva bratři, no a oni stáli na tom peróně a my jsme tam stáli u takových zahrad, jsme se tam schovávali, to si pamatuju, že i ty gestapáci, že věděli, že to je konečný, že jde maminka na smrt, že se i otočili.“
„No a to bylo naposled, co jsme maminku po roce viděli no.“

Maminka Olga Klicperová zemřela 12. prosince 1943 v Osvětimi. Nacisté za 2. světové války vyhladili 17 milionů lidí z toho 6 milionů židů.

„Čím jsem starší, tím si to víc vybavuju, tím to víc vidím, tím to hůř prožívám. Já jsem se nikdy na maminku s mým starším bratrem Standou nezlobili, jsme chápali, co maminka dělala a že jinak nemohla.“

Marta Neužilová je členkou Židovské obce a organizace Ukrývané dítě. 17. listopadu 2024 převzala Cenu Paměti národa. Bere to jako ocenění pro všechny lidi, kteří někomu za války pomohli. Ale hlavně za svou maminku!